

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти

**Завдання для II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови та літератури
для учнів шкіл з угорською та румунськими мовами навчання**

**8 клас
Українська література**

I. Напишіть твір-роздум на тему «Сміливі завжди мають щастя»

12 балів

II. Дайте чіткі й лаконічні відповіді на поставлені запитання:

1. Романтизм – це ...
2. Що таке епіграма? Хто з вивчених вами письменників писав епіграми?
3. До літератури періоду Київської Русі відносимо... Назва і автор найдавнішого з них.
4. У цьому творі відтворено типову картину панської сваволі та жорстокості у поводженні з безправними підданими. Ідея – боротьба проти кріпацтва. Твір був надрукований у 1818 році, у ньому автор використовує алегоричні образи. Вкажіть автора, жанр та назву твору.
5. Охарактеризуйте Наталку з однойменної п'єси І.П. Котляревського.

10 балів

Українська мова

I. Установіть відповідність між реченням та його характеристикою (розділові знаки пропущені).

1) двоскладне поширене;	А) Люблю я коли хвилі юрбою шумлять
2) односкладне;	Б) Місяць човном золотим над небом пливе
3) двоскладне непоширене;	В) Із-за лісу-пралісу
4) складне	Г) Люблю вночі на небеса дивитись
	Д) Брат з сестрою прийшли.

4 бали

II. Запишіть слова, знімаючи ризик, разом, окремо чи через дефіс.

Залишитись ні/з/чим, жовто/гарячий листок, солодко/кислий соус, Ужгородська міськ/рада, ставитись по/батьківськи, йти по/іншому провулку, наговорились в/волю, пішов десь/інде, де/не/де чулось тихе шарудіння, день/у/день йшли дощі.

5 балів

III. Утворіть від поданих слів спільнокореневі за допомогою префіксів з-, с- чи зі-. З двома новоутвореними словами складіть речення.

Наприклад: крикнути – скрикнути. Микола скрикнув від несподіванки.

Командувати, шити, жовкнути, м'яти, творити, кріпити, єднати, хвалити, скочити, явитися.

7 балів

Разом: 38 балів

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти

Завдання для II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови та літератури для учнів шкіл з угорською та румунськими мовами навчання

9 клас

Українська література

I. Доведіть або спростуйте думку «Щоб дійти до мети, треба перш за все йти» (Оноре де Бальзак).

12 балів

II. Дайте відповіді на запитання або доповніть речення, дотримуючись чіткості й лаконічності у висловлюваннях.

1. Усна форма творення й побутування, традиційність, колективність, варіативність та анонімність – це ознаки ...
2. У баладі «Ой летіла стріла...» кого уособлюють три зозулі?
3. Назвіть три найдавніші писемні пам'ятки, які дійшли до наших часів.
4. Чому і через що Бог вирішив змішати мови народів за бібійною легендою?
5. Про кого із українських письменників відомо, що він п'ять років прожив за кордоном, також і в Угорщині? Назвіть твір його авторства.

5 балів

Українська мова

I. Перепишіть виділений уривок, уставляючи пропущені розділові знаки та знімаючи ризику. На місці пропусків уставте потрібні літери чи знаки (за потреби).

Життя квітів починається з пролісків. Пролісок квітка ніжна але смілива та нетерпляча. Ще не зійде сніг а вже крізь в..сняну ніздрювату сніго/л..одову скоринку, прогриваючи собі тісен..ку і скромну прогалинку, пнеться цупкий паросток, схожий на цибульку. Сьогодні це біло-зеленово-жовтуватий хвостик, завтра це біло/зелена гостриця, після/завтра це вже довгий зелений листок із тонен..кою стрілкою в/середині. Ще за день брун..ка на кінці стрілочки вибухає враз твердою білою квіткою. І тих квітів з..являється так густо що земля стає знову біла та зимна від рясного холодного цвіту.

12 балів

II. З'ясуйте, яким членом речення є виділені слова в прикладах.

Член речення	Приклад
1 підмет	А Забування вичищає <i>авгієві стайні</i> пам'яті.
2 присудок	Б Хвилина – це наче й <i>мало</i> .
3 додаток	В Глечики з <i>глини</i> прикрашали невеликий мисник.
4 означення	Г Андрій раптом зупинився <i>подумати</i> .
	Д <i>Вибиватися в люди</i> – справа зовсім не проста.

4 бали

III. Приєднайте до фрагмента речення «*Продукти в холодильнику треба зберігати за певними правилами...*» запропоновані варіанти його продовження та з'ясуйте тип кожного з утворених речень.

Варіант завершення речення	Тип речення
1 щоб запобігти швидкому псуванню харчів.	А просте з відокремленими членами
2 зважаючи на небезпеку розмноження шкідливих бактерій.	Б просте з однорідними членами
3 тільки так у ньому не з'являтимуться сторонні запахи.	В складнопідрядне
4 і тоді сімейні витрати будуть суттєво меншими.	Г складносурядне
	Д складне безсполучникове

4 бали

Усього – 37 балів

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти

Завдання для II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови та літератури для учнів шкіл з угорською та румунськими мовами навчання

10 клас

I. Доведіть або спростуйте думку «Читаючи авторів, які добре пишуть, звикаєш гарно говорити» (Франсуа Вольтер).

12 балів

II. Дайте відповіді на запитання, дотримуючись чіткості й лаконічності у висловлюваннях.

1. Яскравий зразок реалістичного твору, у якому автор досліджує родинні стосунки, зосереджуючись на морально-етичних проблемах. Назвіть автора та назву твору.
2. Перший соціально-психологічний роман-епоса з народного життя, написаний двома братами. Назвіть авторів роману, укажіть його назву та ім'я головного героя.
3. Його діяльність була пов'язана з діяльністю братів Тобілевичів, у його трупі виступала відома українська акторка Марія Заньковецька, у його історії першою поставили виставу «Наталка Полтавка». Спочатку його учасники переїжджали з місця на місце, пізніше постійно розмістився в Києві. Про який заклад іде мова?
4. Чого добивається Мартин Боруля із однойменної комедії І.Карпенка-Карого і хто з його сім'ї найбільше противиться цьому починанню?
5. Хто з письменників за церковним календарем був наречений Афанасієм? Назвіть його справжнє ім'я та прізвище.

5 балів

Українська мова

I. Перепишіть виділений уривок, уставляючи пропущені розділові знаки і знімаючи ризик. На місці пропусків уставте потрібні літери чи знаки (за потреби).

Я не пр..верженець ні старого села ні старих людей ні старовини в цілому. Я син свого часу і весь належу сучасникам своїм. Коли ж повертаюся я часом до кр..ниці, з якої пив колись воду і до моєї білої пр..вітної хатини і посилаю їм у далеке минуле своє благо/словення я роблю ту лише «помилку» яку роблять і робитимуть скільки й світ стоятиме душі народні живі всіх епох і народів, згадуючи про н..забутні чари дитинства. Світ odkривається перед ясними очима перших літ пізнаван..я, усі враження буття зливаються в не/вмирущу гармонію, людяну, дорого/цінну. Сумно і смутно людині, коли висихає і сліпне уява, коли, обертаючись до най/дорожчих джерел дитинства та отроцтва, нічого не бачить вона дорогого, небуденного, ні/що не гріє її, не будить радості ані людяного суму. Безбарвна людина ота яку посаду не посідала б вона і труд її, не зігрітий теплим промінням часу, безбарвний.

Сучасне завжди на дорозі з минулого в майбутнє. Чому ж я мушу зневажати все минуле Невже для того щоб навчити онуків ненавидіти колись дороге й св..яте моє сучасне, що стане теж для них колись минулим...

12 балів

II. Доберіть приклад до кожного випадку вживання тире.

<i>Випадок уживання тире</i>	<i>Приклад</i>
1 тире при відокремленому означенні	А Я усміхнусь – і все навкруг сміється.
2 тире в складносурядному реченні	Б Печаль пече – гаряча і нестримна.
3 тире при однорідних членах речення	В Для гордої і владної душі життя і воля – на горі високій.
4 тире між підметом і присудком	Г Непереможна безборонність – твій меч єдиний і єдиний щит.
	Д На річці, у лісі, на полі – усюди німа тиша.

4 бали

III. Знайдіть українські відповідники іншомовним словам. Уведіть у речення два слова на вибір.

<i>Іншомовне слово</i>	<i>Українське слово</i>
1 абориген	А туземець
2 агресор	Б захисник
3 асистент	В попередник

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти

Завдання для II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови та літератури для учнів шкіл з угорською та румунськими мовами навчання

11 клас

Українська література

I. Доведіть або спростуйте думку «Тоді лиш пізнається цінність часу, коли він утрачений» (Григорій Сковорода). 12 балів

II. Дайте відповіді на запитання, дотримуючись чіткості й лаконічності у висловлюваннях.

1. Що ховає за собою термін «Розстріляне відродження»?
2. Неповторний стиль П.Тичини називають ..., він яскраво представлений збіркою Назвіть пропущені частини речення.
3. Складний вибір між відданістю партійній ідеї та ще не втаченою людською сутністю притаманний герою твору Назвіть автора та твір, про який говориться.
4. Як розшифровується ім'я То-Ма-Кі у романі «Майстер корабля» Ю.Яновського і кого уособлює цей герой.
5. Роман, у якому, на відміну від традиційної селянської та соціальної тематики, акцент перенесено на міську проблематику, на філософські питання буття людини, її психіку, називається Закінчіть речення, наведіть приклад такого твору. 5 балів

Українська мова

I. Перепишіть виділений уривок, уставляючи пропущені розділові знаки і розкриваючи дужки. На місці пропусків уставте потрібні літери чи знаки (за потреби).

(С,с)оломія (А,а)мвросіївна (К,к)рушельницька народилася 1873 року в (П,п)одільському селі (Б,б)ілявинці в сім.ї св.ященника. Її дитинство та юніст.. пройшли в селі (Б,б)ілій під (Т,т)ернополем. Квітучі сади зелені луки широкі поля мелодійні народні пісні що линули над селом тихими місячними вечорами глибоко запали в серце дівчини.

У двадцять років Соломія з медаллю закінчила (Л,л)ьвівську консерваторію і, щоб удосконалити вокальну та акторську майстерніст..., виїхала до Мілана. Навчаючись в Італії Крушельницька з успіхом виступає на сцені.

(Не)забаром вона стає примадонною (В,в)еликого театру Варшави, щороку виїздить на гастролі до Петербурга у складі Італійської трупи, а потім її запрошують у Пар.ж і Неаполь. У 1906 році артистка здобуває перемогу в міланській «Ла Скала».

Співачка виступає у Франції Аргент..ні Браз..лії Ч..лії Єгипті Алж..рі та інших країнах світу. Та де б і коли б вона не виступала, завжди включала до своїх програм українські народні пісні.

12 балів

II. З'ясуйте, якими однорідними членами ускладнено речення.

Однорідні члени речення	Приклад речення
1 підмети	АДжордано Бруно, видатний філософ та поет епохи Відродження, походив з неможливої італійської родини.
2 присудки	БУ дитинстві його віддали в монастир, але хлопець утік і подорожував Європою, пізніше видавав книги та проповідував.
3 обставини	ВУ його вченні цікаво поєднані наука і магія, обґрунтування нескінченності Всесвіту й віра з переселення душ.
4 додатки	ГОдин венеційський аристократ написав донос до інквізиції, бо не хотів платити філософу за поради й консультації. ДПостраждав Джордано не через свою філософію, а через принципове протистояння здирицтву монастирів.

4 бали

III. Увідповідніть фразеологізм із його значенням. Два фразеологізми уведіть у речення.

<i>Фразеологізм</i>	1 як церковна миша 2 як мильна бульбашка 3 як п'яте колесо 4 як засватана дівка	<i>Значення</i>	А зайвий Б яскравий В несміливий Г тимчасовий Д бідний
---------------------	--	-----------------	---

6 балів
Усього – 39 балів